RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 222.848 van 14 maart 2013
in de zaak A. 203.361/VII-38.380.

In zake : de NV B&M
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Walter Van Steenbrugge
kantoor houdend te 9820 Merelbeke
Jozef Hebbelynckstraat 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Justitie
2. de KANSSPELCOMMISSIE BIJ DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Van Heuven en Jonas Riemslagh
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Cogels Osylei 61
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :
de NV FUN2PLAY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat René Verstringhe en tevens door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 Gent
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 januari 2012, strekt tot de nietigverklaring van "de niet gedateerde beslissing van de Kansspelcommissie (FOD Justitie) om geen sanctieprocedure op te starten tegen vergunninghouder NV S.I.K.B., vergunning B NL 4016 voor 'Speelhal Punch' te Knokke, en de

toestemming van de Kansspelcommissie tot overdracht van die vergunning, waarvan (de NV B&M) in kennis werd gesteld door een gewoon schrijven van de raadsman van de Kansspelcommissie gedateerd op 24.11.2011, bij (de NV B&M) toegekomen op 25.11.2011".

In fine van haar verzoekschrift vraagt de verzoekende partij tevens de "vergunning B NL 4016 voor 'Speelhal Punch' vacant te verklaren".

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 17 april 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partijen en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 februari 2013.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter-Bram Lagae, die loco advocaat Walter Van Steenbrugge verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Jonas Riemslagh, die

verschijnt voor de verwerende partijen, en advocaat Barbara Naesens, die loco advocaat Paul Aerts verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Wettelijk kader en feiten

A. Wettelijke context

3.1. De wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers (hierna : kansspelwet) werd gewijzigd door de wet van 10 januari 2010 tot wijziging van de wetgeving inzake kansspelen (Belgisch Staatsblad 1 februari 2010) en de wet van 10 januari 2010 tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, wat de Kansspelcommissie betreft (Belgisch Staatsblad 1 februari 2010). Deze wijzigingen zijn in werking getreden op 1 januari 2011.

Artikel 4, § 1, van de kansspelwet bepaalt :

> "Het is eenieder verboden om, zonder voorafgaande vergunning van de Kansspelcommissie overeenkomstig deze wet toegestaan en behoudens de uitzonderingen door de wet bepaald, een kansspel of kansspelinrichting te exploiteren, onder welke vorm, op welke plaats en op welke rechtstreekse of onrechtstreekse manier ook".

Artikel 6 van de kansspelwet luidt thans als volgt :

"De kansspelinrichtingen worden in vier klassen ingedeeld, te weten de kansspelinrichtingen klasse I of casino's, de kansspelinrichtingen klasse II of speelautomatenhallen, de kansspelinrichtingen klasse III of drankgelegenheden, en de kansspelinrichtingen klasse IV of plaatsen uitsluitend bestemd voor het aannemen van weddenschappen, naargelang van de aard en het aantal kansspelen dat in de kansspelinrichting mag worden geëxploiteerd, van het maximumbedrag van de inzet, het verlies en de winst van de spelers en gokkers bij elk kansspel en van de aard van de in de respectieve inrichtingen toegestane nevenactiviteiten.

Het aantal kansspelinrichtingen I, II en IV is beperkt. Indien een vergunning voor de exploitatie van een kansspelinrichting klasse I, II of IV openvalt, kunnen aanvragen tot het verkrijgen van een vergunning worden ingediend. De Koning bepaalt de wijze van bekendmaking van een openstaande vergunning alsmede de wijze en termijn van indiening van de aanvraag evenals de criteria die erop gericht zijn de orde van voorrang te bepalen en welke minstens betrekking hebben op de lokalisatie van de inrichting en de modus operandi van de exploitatie".

Luidens artikel 25 van de kansspelwet bestaan er negen klassen van vergunningen. De vergunning klasse B staat, voor hernieuwbare periodes van negen jaar, onder de door haar bepaalde voorwaarden, de exploitatie toe van een kansspelinrichting klasse II of speelautomatenhal.

Artikel 34, tweede lid, van de kansspelwet stelt een wettelijke beperking voor het aantal vergunde kansspelinrichtingen. Krachtens die bepaling kunnen ten hoogste 180 kansspelinrichtingen klasse II worden toegestaan.

Artikel 37, punt 5, van de kansspelwet bepaalt dat om houder van een vergunning klasse B te kunnen blijven de aanvrager "de kansspelen of kansspelinrichtingen waarvoor een vergunning is verleend daadwerkelijk (moet) exploiteren in de zin van artikel 2, 2°, van deze wet". De kansspelwet verstaat onder exploiteren het "in werking stellen of houden, installeren of instandhouden van één of meerdere kansspelen of kansspelinrichtingen" (artikel 2, 2°).

B. Feiten

3.2. Aan de verzoekende partij werd op 6 februari 2002 een vergunning klasse B toegekend voor het uitbaten van een kansspelinrichting klasse II aan de Leeuw van Vlaanderenlaan 15 te Waarschoot.

3.3. Op 11 augustus 2004 dient de verzoekende partij bij de Kansspelcommissie een aanvraag in om een bijkomende vergunning klasse B te verkrijgen voor de uitbating van een kansspelinrichting klasse II aan de Staatsbaan 2 A in Maldegem.

3.4. Met een brief van 1 oktober 2004 meldt de Kansspelcommissie aan de verzoekende partij dat de behandeling van haar aanvraag voor onbepaalde tijd wordt uitgesteld, gelet op het feit dat zij op de zitting van 16 september 2004 kennis kreeg van een klacht die tegen de echtgenote van de zaakvoerder van de verzoekende partij was ingediend.

3.5. Omdat sinds eind 2004 het maximum aantal vergunningen klasse B bereikt was, beslist de Kansspelcommissie om een wachtlijst aan te leggen voor de behandeling van nieuwe vergunningsaanvragen. Op 4 mei 2005 plaatst de Kansspelcommissie de aanvraag van de verzoekende partij voor een bijkomende vergunning klasse B als elfde op de wachtlijst. Sinds 7 juli 2010 bezet de verzoekende partij de eerste plaats op de wachtlijst.

3.6. Op 22 oktober 2003 wordt aan de NV S.I.K.B. een vergunning klasse B uitgereikt om onder de benaming "Punch" een kansspelinrichting uit te baten aan de Zeedijk-Albertstrand 509 te Knokke-Heist.

3.7. Op 6 augustus 2010 deelt de NV S.I.K.B. aan de Kansspelcommissie mee dat zij de kansspelinrichting wenst te verhuizen naar een ander lokaal binnen hetzelfde gebouw. De Kansspelcommissie laat op 16 augustus 2010 weten dat zij hierover geen opmerkingen heeft.

3.8. In 2011 deelt de NV S.I.K.B. aan de Kansspelcommissie een voorstel mee om de vennootschap te splitsen. Met een brief van 25 februari 2011 wijst de Kansspelcommissie dit voorstel af om de volgende redenen :

"Wij hebben Uw voorstel tot splitsing van de NV S.I.K.B. goed ontvangen en het dossier nader bekeken.

Ik wens U echter de nota van de Kansspelcommissie van januari 2009 aangaande de fusie en de splitsing van een vennootschap in herinnering te brengen.

Het voorstel tot partiële splitsing van de NV S.I.K.B., waarbij de vergunning B 4016 voor de exploitatie van een kansspelinrichting klasse II zou worden ingebracht in de gesplitste vennootschap NV SIKB, zal geen goedkeuring verkrijgen van de Kansspelcommissie, daar de vergunninghouder de NV S.I.K.B. dan zou veranderen in een nieuwe vergunninghouder de NV SIKB.

Artikel 26 van de Kansspelwet stelt duidelijk dat het éénieder verboden is een toegekende vergunning over te dragen.

Het doorvoeren van het voorstel zou een illegale exploitatie van een speelautomatenhal door de NV SIKB impliceren.

Indien de vennootschap NV S.I.K.B gesplitst wordt in enerzijds diezelfde NV S.I.K.B en anderzijds in een andere vennootschap X waarbij de NV S.I.K.B. de speelhal blijft exploiteren, zien wij geen probleem om een goedkeuring te verkrijgen".

3.9. Op 28 maart 2011 deelt de gedelegeerd bestuurder van de NV S.I.K.B. aan de Kansspelcommissie het volgende mee :

"Ik hield eraan u hierbij mee te delen dat een akkoord werd bereikt tot verkoop van de aandelen van N.V. S.I.K.B., Zeedijk-Albertstrand 509, 8300 Knokke-Heist, vergunninghouder klasse B, vergunningsnummer B4016, aan de nieuwe aandeelhouder Mevrouw Mieke Michiels, F. Van Hoeymissenstraat 40, 9451 Haaltert-Kerksken.

Gezien de overdracht van aandelen wordt voorafgegaan door een partiële splitsing waarbij een aantal terreinen worden ondergebracht in een nieuwe structuur die niet overgedragen wordt en deze transactie moet worden voltrokken met inachtname van de juridisch vereiste termijnen, zal de effectieve overdracht van aandelen gebeuren op datum van 3 mei 2011".

3.10. Op 4 april 2011 antwoordt de Kansspelcommissie aan de NV S.I.K.B. als volgt :

"Wij hebben Uw brief met gewijzigd voorstel de dato 28 maart 2011 goed ontvangen.

In de door U voorgestelde partiële splitsing blijft de vergunninghouder van de vergunning klasse B4016 dezelfde rechtspersoon (NV S.I.K.B.), waardoor er geen overdracht van de vergunning plaatsvindt in de zin van artikel 26 van de Kansspelwet en er aldus geen juridisch bezwaar is tegen de voorgenomen overdracht van aandelen.

Wij acteren de wijziging in de aandeelhoudersstructuur van de vergunninghouder vanaf 3 mei 2011 en vragen U om ons de gewijzigde statuten na ondertekening te bezorgen in het kader van de algemene transparantieverplichting".

3.11. Met een brief van 6 juli 2011 deelt de NV S.I.K.B. aan de Kansspelcommissie mee dat de naam van de vennootschap gewijzigd werd in "Fun2play NV". Met een brief van 7 juli 2011 bevestigt de Kansspelcommissie dat zij akte heeft genomen van de overname van de NV S.I.K.B.. Zij voegt er het volgende aan toe :

"Met de vergunning klasse B 4016 werd voorheen de speelautomatenhal Punch, gelegen te Zeedijk-Albertstrand 508, 8300 Knokke-Heist geëxploiteerd. Deze speelautomatenhal is reeds geruime tijd niet meer in uitbating.

De kansspelcommissie wenst u dan ook attent te maken op artikel 37.5 van de gecoördineerde kansspelwet van 7 mei 1999 dat bepaalt dat, om houder van een vergunning klasse B te blijven, de kansspelen of kansspelinrichting waarvoor een vergunning is verleend, daadwerkelijk geëxploiteerd moet worden in de zin van artikel 2 2° van diezelfde wet.

Gelieve de kansspelcommissie te informeren omtrent de plannen die u heeft met de vergunning B4016, zoniet zal de kansspelcommissie zich genoodzaakt zien een sanctieprocedure op te starten wegens het niet uitbaten van de speelautomatenhal waarvoor de vergunning is verleend".

3.12. Op 15 juli 2011 antwoordt de NV Fun2Play aan de Kansspelcommissie als volgt :

"Onze vennootschap sloot een samenwerkingsovereenkomst af met de NV WIMI voor het exploiteren van een kansspelinrichting klasse II op het adres te Ronse, Grote Markt 29.

Momenteel wordt het dossier onderhandeld met de huidige uitbater en de Stad Ronse.

Gelet op de vakantieperiode schat ik in dat u een verhuisdossier mag

verwachten medio september 2011.

Aangezien de belangrijke financiële investering van onze aandeelhouder Mieke Michiels, hebben wij er alle belang bij deze vergunning zo snel mogelijk terug operationeel te krijgen".

3.13. De verzoekende partij heeft er bij de Kansspelcommissie herhaaldelijk op aangedrongen dat zou worden opgetreden tegen de houders van vergunningen voor kansspelinrichtingen die niet daadwerkelijk geëxploiteerd worden - de zogenaamde slapende vergunningen - aangezien deze beletten dat vergunningen vrijkomen ten voordele van kandidaten die op de wachtlijst zijn geplaatst. Op 25 juli 2011 wordt haar namens de Kansspelcommissie in dat verband het volgende meegedeeld :

"Wat betreft de slapende vergunningen moet vastgesteld worden dat de exploitatieverplichting pas in voege trad op 1 januari 2011. Een houder van een vergunning klasse B kan niet worden gesanctioneerd voor het niet daadwerkelijk uitbaten van de kansspelinrichting vóór deze datum. Het feit dat vergunninghouders konden weten dat deze verplichting in voege zou treden, doet hier niets van af.

(…)

In het bijzonder wijzen wij op een nota die door de Kansspelcommissie werd goedgekeurd op 8 juni 2011:

'Doordat het merendeel van de slapende vergunningen intussen verhuisd is en daadwerkelijk geëxploiteerd wordt, resten nog slechts 2 'slapende' kansspelinrichtingen: Speelhal Punch te Knokke en Le Saint Josse te Brussel. Overeenkomstig de conclusies van de Kansspelcommissie, zouden deze vergunningen in de tweede jaarhelft het voorwerp uitmaken van een sanctieprocedure op grond van artikel 37, 5° KSW (daadwerkelijke exploitatie) en zullen deze plaatsen openvallen overeenkomstig art. 6 KSW'".

3.14. Op 26 oktober 2011 stuurt de gedelegeerd bestuurder van de NV Fun2Play aan de Kansspelcommissie "het aanvraagdossier voor het verplaatsen van onze vergunning van Knokke naar Ronse". Zij vraagt bovendien :

"(…) ons dossier te behandelen zodat wij zo snel mogelijk kunnen overgaan tot het plannen van de verbouwingwerken en het voorbereiden van de effectieve exploitatie. Het convenant, de notulen van de gemeenteraad zal ik u zo spoedig mogelijk opsturen".

3.15. Met een brief van 27 oktober 2011 vraagt de verzoekende partij aan de Kansspelcommissie haar een overzicht te bezorgen van "de lopende sanctieprocedures betreffende Punch te Knokke en Le Saint Josse te Brussel".

3.16. Op 24 november 2011 antwoordt de Kansspelcommissie het volgende :

> "Tegen speelhal Punch te Knokke werd geen sanctieprocedure gestart. Volledigheidshalve kunnen wij meegeven dat de speelhal werd overgedragen en dus een nieuwe uitbater kent".

Dit is de bestreden beslissing.

3.17. Met een brief van 29 november 2011 vraagt de verzoekende partij aan de Kansspelcommissie "aan wie de vergunning van the Punch te Knokke werd overgedragen (…), en vooral wanneer die vergunning werd overgedragen".

3.18. Op 15 december 2011 wordt namens de Kansspelcommissie het volgende geantwoord :

> "Wat betreft speelhal Punch. In onze brief van 24 november 2011 hebben wij u, ten informatieve titel, gewezen op het feit dat de speelhal werd overgenomen. Voor de goede orde: de vennootschap die exploitant is van de speelhal werd overgedragen.
>
> Informatie over (de eigendomsstructuur van) een vergunninghoudende vennootschap kunnen wij u niet meedelen. Weliswaar dient de Kansspelcommissie, overeenkomstig de vereisten inzake transparantie zoals opgenomen in de Kansspelwet, hieromtrent geïnformeerd te worden door de vergunninghouder, zij kan deze informatie niet overmaken aan derden. De vertrouwelijkheid van bedrijfsgegevens is een evidente uitzondering op de openbaarheid van bestuur (zie in het bijzonder artikel 6, § 1, 7° van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur)".

3.19. Op 7 maart 2012 keurt de Kansspelcommissie de verhuis van de vergunning B4016 van de NV Fun2Play van Knokke-Heist naar Ronse goed.

IV. Aanduiding van de verwerende partijen

Standpunt van de partijen

4. De eerste verwerende partij vraagt in haar memorie van antwoord om buiten de zaak te worden gesteld omdat de bestreden beslissing niet genomen werd door de minister van Justitie, noch door een dienst die rechtstreeks onder zijn bevoegdheid valt, maar door de Kansspelcommissie die over een substantiële mate van autonomie beschikt. Zij verwijst desbetreffend naar "de praktijk voor de Franstalige kamers", onder meer naar het arrest van de Raad van State nr. 191.597 van 18 maart 2009.

"Zo nodig", aldus de memorie van antwoord, dient de zaak voorgelegd te worden "aan de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak overeenkomstig artikel 92 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, teneinde eenheid van rechtspraak te verwezenlijken".

5. De verzoekende partij merkt in haar memorie van wederantwoord op dat de Kansspelcommissie onder de bevoegdheid van de Belgische Staat valt en dat in de kansspelwet nergens is bepaald dat de verantwoordelijkheid van de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Justitie, zou worden uitgeschakeld omwille van de beweerde substantiële mate van autonomie van de Kansspelcommissie. Volgens de verzoekende partij zou het voorleggen van dergelijke "puur procedurele kwestie" aan de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State enkel leiden tot tijdsverlies.

Beoordeling

6. Zoals de Raad van State bij herhaling in zijn arresten nr. 218.878 van 12 april 2012, nr. 219.453 van 24 mei 2012 en nr. 220.038 van 28 juni 2012 heeft overwogen, is de tweede verwerende partij een orgaan van de Belgische Staat

dat als zodanig onder de Federale Overheidsdienst Justitie ressorteert. Zij heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid. De aan de Kansspelcommissie toegeschreven substantiële mate van autonomie, ook op het vlak van budgetbeheer, doet aan deze vaststelling geen afbreuk.

In die omstandigheden wordt de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Justitie, terecht aangewezen om als verwerende partij op te treden in een beroep dat gericht is tegen een bestuurshandeling die van één van zijn organen uitgaat en waarvoor hij als rechtspersoon de volle verantwoordelijkheid draagt.

Op de suggestie om de zaak overeenkomstig artikel 92 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aan de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak voor te leggen, wordt niet ingegaan. De door de verwerende partijen opgeworpen rechtsvraag betreft een loutere procedurekwestie die geen enkele invloed heeft op de uitkomst van voorliggend geding en evenmin valt in te zien welk nadeel de tweede verwerende partij ondervindt door de, in haar ogen overbodige, aanwijzing van de Belgische Staat om mede het verweer te voeren.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Ontvankelijkheid ratione materiae

Standpunt van de partijen

7. De verwerende partijen werpen in hun memorie van antwoord op dat de mededeling dat tegen de tussenkomende partij geen sanctieprocedure wordt gestart geen aanvechtbare beslissing is. Bovendien zou de verzoekende partij tegen dergelijke beslissing geen beroep kunnen instellen, aangezien de beslissing daaromtrent uitsluitend aan de Kansspelcommissie toekomt en de verzoekende partij over geen klachtrecht beschikt. De verzoekende partij gaat er ten onrechte

van uit dat zij een subjectief recht heeft op een opengevallen vergunning of minstens op het laten opstarten van een sanctieprocedure. Voorts is ook artikel 14, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet van toepassing, aangezien de Kansspelcommissie niet verplicht was te beschikken en de verzoekende partij geen gebruik gemaakt heeft van deze bepaling.

De verwerende partijen stellen vervolgens vast dat er geen aanvechtbare beslissing bestaat houdende "de toestemming van de Kansspelcommissie tot overdracht van die vergunning". Ook hier gaat het om een loutere mededeling aan de verzoekende partij die niet kan worden aangevochten. Bovendien heeft er geen overdracht van de vergunning plaatsgevonden. Alleen werden aandelen van de vennootschap overgedragen. Dit is steeds mogelijk, zonder tussenkomst van de Kansspelcommissie. De Kansspelcommissie dient over wijzigingen in de aandeelhoudersstructuur en het bestuur van de vennootschap enkel te worden ingelicht.

8. De tussenkomende partij is eveneens van oordeel dat de brief van 24 november 2011 slechts de loutere mededeling bevat dat de Kansspelcommissie geen initiatieven genomen heeft tegen de vergunning B4016 van speelhal Punch te Knokke en dat de kansspelwet aan de Kansspelcommissie geen verplichting oplegt om een sanctieprocedure te starten.

9. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord dat de bestreden beslissing wel degelijk belet dat bepaalde rechtsgevolgen tot stand komen en verhindert dat de slapende vergunning B NL 4016 vacant wordt verklaard en aan haar wordt toegekend. Dat het initiatiefrecht om de sanctieprocedure op te starten uitsluitend toekomt aan de Kansspelcommissie en de verzoekende partij geen klachtrecht heeft, betekent volgens haar niet dat zij niet kan opkomen tegen het feit dat de Kansspelcommissie in gebreke blijft om de exploitatieverplichting af te dwingen door een sanctieprocedure tegen de vergunninghouder aan te vatten.

10. Wat betreft de in het auditoraatsverslag opgeworpen onbevoegdheid van de Raad van State om de vergunning B NL 4016 vacant te verklaren, stelt de verzoekende partij in haar laatste memorie zich te gedragen naar de wijsheid van de Raad van State. Zij doet evenwel gelden dat de vacantverklaring van bedoelde vergunning het logische, enig mogelijke gevolg is van de nietigverklaring van de bestreden beslissing en vraagt dat zulks door de Raad van State wordt vastgesteld.

11. De verwerende partijen vergelijken in hun laatste memorie de facultatieve bevoegdheid van de Kansspelcommissie met de sanctiebevoegdheid van toezichthoudende administratieve overheden of "de beoordelingsbevoegdheid van de procureur des Konings om al dan niet (een strafonderzoek te voeren en) de strafvordering uit te oefenen".

12. In de laatste memorie voegt de tussenkomende partij nog toe dat het facultatieve karakter van het optreden van de Kansspelcommissie blijkt uit artikel 15/2 van de kansspelwet waarin wordt bepaald dat de Kansspelcommissie een inbreuk op de wet "kan" sanctioneren. De bewering dat de andere mogelijke sancties waar de wet in voorziet "niet adequaat" zouden zijn, vormt volgens haar eerder een kritiek op de bewoordingen van de kansspelwet, waarvoor de Raad van State niet bevoegd is.

Beoordeling

13. Een bestuurshandeling is slechts voor vernietiging vatbaar indien met die handeling wordt beoogd rechtsgevolgen in het leven te roepen of te beletten dat zij tot stand komen, met andere woorden indien wordt beoogd wijzigingen aan te brengen in een bestaande rechtsregel of rechtstoestand, dan wel zodanige wijziging te beletten.

Met de brief van 24 november 2011 werd aan de verzoekende partij meegedeeld dat "tegen speelhal Punch te Knokke (...) geen sanctieprocedure

(werd) gestart".

Zoals hierna bij de beoordeling van het eerste middel zal blijken, is de Kansspelcommissie ertoe gehouden om passend op te treden tegen vergunningen die niet daadwerkelijk geëxploiteerd worden. De beslissing van de Kansspelcommissie om geen sanctieprocedure te starten tegen de houder van een inactieve vergunning, is een bestuurshandeling die rechtsgevolgen teweegbrengt of minstens belet dat rechtsgevolgen tot stand komen, meer bepaald dat een vergunning klasse B openvalt die mogelijk aan de verzoekende partij kan worden toegekend.

De gewilde onthouding of de weigering om van een niet-facultatieve bevoegdheid gebruik te maken, is voor vernietiging vatbaar.

De exceptie wordt verworpen in zoverre ze betrekking heeft op de bestreden brief van 24 november 2011.

14. In zoverre het beroep gericht is tegen "de toestemming (…) tot overdracht" van de vergunning wordt vastgesteld dat, anders dan in de brief van 24 november 2011 werd meegedeeld, de vergunning niet werd overgedragen aan een andere uitbater. Zoals uit de gegevens van de zaak blijkt werd de aandeelhoudersstructuur van de vergunninghoudende vennootschap alsmede de naam van die vennootschap gewijzigd. De Kansspelcommissie heeft van die wijzigingen weliswaar akte genomen, maar ze heeft daarmee geen toestemming verleend om de vergunning aan een andere vennootschap over te dragen. Het beroep is derhalve op dit punt zonder voorwerp.

15. Het vacant verklaren van een vergunning kan niet ingepast worden in de vernietigingsbevoegdheid van de Raad van State. De exceptie is in die mate gegrond.

B. Belang bij de gevorderde nietigverklaring

Standpunt van de partijen

16. De verwerende partijen stellen dat de verzoekende partij geen belang heeft bij het beroep omdat haar belang uitsluitend steunt op het feit dat een opengevallen vergunning klasse B haar zou toekomen als hoogst gerangschikte aanvrager op de wachtlijst, terwijl, ingevolge de inwerkingtreding van artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet op 1 januari 2011, de wachtlijst niet meer kan worden toegepast en de opengevallen vergunning moet worden toegekend volgens een procedure die door de Koning nog niet werd vastgesteld.

In ondergeschikte orde merken de verwerende partijen op dat het loutere feit dat de tussenkomende partij over een vergunning beschikt om in Ronse een kansspelinrichting te exploiteren geen nadeel kan berokkenen aan de verzoekende partij die een kansspelinrichting uitbaat in Waarschoot. Zelfs indien de beslissing om geen sanctieprocedure te voeren zou worden vernietigd, zou dit niet noodzakelijk betekenen dat een vergunning klasse B zou vrijkomen, aangezien de Kansspelcommissie overeenkomstig artikel 15/2 van de kansspelwet ook andere sancties dan de intrekking van de vergunning kan opleggen.

17. De tussenkomende partij is eveneens van oordeel dat de verzoekende partij ten onrechte meent dat zij de vergunning zou krijgen wanneer deze na een sanctieprocedure zou vrijkomen. De verzoekende partij loopt hiermee niet alleen vooruit op het mogelijk resultaat van een sanctieprocedure, maar bovendien bestaat er geen zekerheid dat de vrijgekomen vergunning haar zou toevallen. Als gevolg van de inwerkingtreding van artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet kan de wachtlijst immers niet meer worden toegepast. Aangezien de rechtstoestand van de verzoekende partij niet wordt gewijzigd, beschikt deze niet over het vereiste belang.

De tussenkomende partij is bovendien van mening dat bij de beoordeling van het belang rekening moet worden gehouden met de zware investeringen die zij heeft gedaan, aangezien het onredelijk zou zijn om na de goedkeuring van die investeringen de Kansspelcommissie, omwille van eventuele problemen in het verleden, te verplichten een sanctieprocedure te starten.

18. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord dat zij er evident belang bij heeft dat de niet-geëxploiteerde vergunning wordt ingeleverd, aangezien zij als eerste op de wachtlijst staat en zelfs bij de afschaffing van de wachtlijst met de rechtsgevolgen van die lijst rekening zal moeten worden gehouden. Bovendien bestaan er, zelfs indien gewacht zou moeten worden op het uitvoeringsbesluit bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet, voldoende wettelijke indicaties dat de verzoekende partij als eerste in aanmerking zal komen voor een opengevallen vergunning.

De verzoekende partij betwist voorts dat de Kansspelcommissie geen vergunningen zou kunnen uitreiken zonder uitvoeringsbesluit. Volgens de verzoekende partij veranderde de jarenlang slapende vergunning B NL 4016 die aan een welbepaalde vennootschap werd toegekend trouwens wel degelijk van eigenaar en werd de facto een nieuwe vergunning toegekend.

Wat het argument betreft dat, zelfs indien de bestreden beslissing vernietigd zou worden, er geen zekerheid bestaat dat de Kansspelcommissie tot de intrekking van de vergunning zou beslissen, omdat artikel 15/2 van de kansspelwet ook andere sancties mogelijk maakt, merkt de verzoekende partij op dat een kansspelinrichting die geen exploitatie kent bezwaarlijk met een schorsing of intrekking van haar kansspelen kan worden gesanctioneerd en een waarschuwing evident blijk zou geven van onbehoorlijk bestuur aangezien er sedert 1 januari 2011 een wettelijke exploitatieplicht bestaat. De verzoekende partij is in dit verband van oordeel dat die verplichting reeds vóór 1 januari 2011 impliciet uit de wet kon worden afgeleid.

19. In de laatste memorie voegt de tussenkomende partij nog toe dat de verzoekende partij zich, wat het rechtsherstel betreft, niet kan beroepen op het verder in stand houden van een wachtlijst, zodat het te dezen niet gaat om een dossier dat vergelijkbaar is met het dossier dat aanleiding heeft gegeven tot het arrest van de Raad van State nr. 220.038 van 28 juni 2012. Bovendien kan, zo stelt de tussenkomende partij, een "gangbare praktijk" niet ingaan tegen een nieuwe wettelijke regeling.

20. De verwerende partijen merken in hun laatste memorie op dat de verzoekende partij op geen enkele wijze betrokken was bij de sanctieprocedure ten aanzien van de tussenkomende partij, en dat zij ook vreemd is "aan de wijzigingen in de aandeelhoudersstructuur van tussenkomende partij", zodat het aanvaarden van het rechtstreeks, persoonlijk en zeker belang als het ware zou impliceren dat een actio popularis openstaat ten aanzien van elke beslissing met betrekking tot de sanctieprocedure. Dat een sanctieprocedure eventueel zou kunnen leiden tot het verkrijgen van een vergunning klasse B, noemen de verwerende partijen een "louter onrechtstreeks" gevolg. Bovendien heeft de verzoekende partij er geen belang bij dat er meer dan één vergunning klasse B vrijkomt, en is haar belang, door het vrijkomen van één vergunning, niet meer actueel.

Beoordeling

21. Aangezien de verzoekende partij een aanvraag heeft ingediend om een vergunning klasse B te verkrijgen, in de omstandigheid dat het wettelijk maximum van 180 kansspelinrichtingen klasse II is bereikt, kan zij voordeel halen uit het vrijkomen van vergunningen voor kansspelinrichtingen die niet daadwerkelijk geëxploiteerd worden. De verzoekende partij heeft dan ook belang bij de nietigverklaring van de beslissing van de Kansspelcommissie waarbij niet wordt opgetreden tegen de houder van een zogenaamde slapende vergunning die verzuimd heeft deze spontaan in te leveren en die zodoende belet dat een vergunning klasse B kan toegewezen worden aan een andere exploitant.

Het argument dat de verzoekende partij zich na de inwerkingtreding op 1 januari 2011 van artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet niet meer op de eerste plaats op de wachtlijst zou kunnen beroepen, werd reeds weerlegd in het arrest nr. 220.038 van 28 juni 2012. In dat arrest heeft de Raad van State immers geoordeeld dat de Kansspelcommissie, met het oog op het operationeel houden van de bepalingen van de kansspelwet die geen nadere uitvoering behoeven, de gangbare praktijk van de wachtlijst voortzet in afwachting van de inwerkingtreding van het in artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet bedoelde koninklijk besluit.

De verwerende partijen en de tussenkomende partij kunnen zich ook niet beroepen op de mogelijkheid van de Kansspelcommissie om op grond van artikel 15/2 van de kansspelwet andere sancties dan de intrekking van de vergunning op te leggen. Vooreerst volstaat het feit dat een sanctieprocedure kan leiden tot de intrekking van de vergunning op zich opdat de verzoekende partij er belang bij heeft dat dergelijke procedure wordt gestart. Daarnaast kan, zoals hierna bij de beoordeling van het eerste middel nader zal blijken, bezwaarlijk aangenomen worden dat niet de intrekking, maar een andere sanctie een adequaat middel vormt om bestuurlijk op te treden tegen een vergunning voor een kansspelinrichting die reeds geruime tijd niet meer in exploitatie is.

De exceptie wordt verworpen.

VI. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van de partijen

22. De verzoekende partij voert in een eerste middel de schending aan van artikel 37, punt 5, van de kansspelwet waarin wordt bepaald dat, om houder van een vergunning klasse B te kunnen blijven, de aanvrager de kansspelen

of de kansspelinrichtingen waarvoor de vergunning is verleend daadwerkelijk moet exploiteren in de zin van artikel 2, 2°, van dezelfde wet.

Onder verwijzing naar de memorie van toelichting bij de voornoemde wet van 10 januari 2010 en het auditoraatsverslag in de zaak A. 199.652/VII-38.039 stelt de verzoekende partij dat minstens vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet, dus vanaf 1 januari 2011, de verplichting bestond om de kansspelinrichting daadwerkelijk te exploiteren en dat vanaf die datum een sanctieprocedure tegen slapende vergunningen moest worden gestart, zodat uiterlijk op 1 mei 2011 ter zake een beslissing moest zijn genomen. De verzoekende partij stelt echter vast dat de Kansspelcommissie toelaat dat een vennootschap waarvan de vergunning klasse B reeds jaren niet wordt geëxploiteerd, wordt overgedragen aan een andere vennootschap die de vergunning evenmin exploiteert.

23. De verwerende partijen van hun kant leiden uit de memorie van toelichting bij de wet van 10 januari 2010 af dat het beleid van de Kansspelcommissie in verband met de slapende vergunningen door de wetgever werd bevestigd, dat het de bedoeling was om vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet de verplichting op te leggen om de vergunning daadwerkelijk te exploiteren, maar dat hieruit niet kan worden afgeleid dat meteen tot de intrekking van de slapende vergunningen moest worden overgegaan. Zij stellen dat de Kansspelcommissie terzake over een discretionaire bevoegdheid beschikt.

De verwerende partijen betwisten voorts dat de verzoekende partij belang heeft bij het middel, aangezien haar juridische en feitelijke toestand daardoor niet wordt geraakt en de vernietiging enkel kan leiden tot een nieuwe beslissing die later tot stand komt.

Met betrekking tot de grond van de zaak zijn de verwerende partijen van oordeel dat de wijze waarop de Kansspelcommissie ten aanzien van de vergunning van de tussenkomende partij gehandeld heeft niet in strijd is met de wet

en dat deze handelwijze, gelet op de ruime discretionaire bevoegdheid die door de wetgever aan de Kansspelcommissie werd toegekend, niet als kennelijk onredelijk kan worden beschouwd, temeer daar de activering van de vergunningen klasse B een uitdrukkelijke doelstelling van de wetgever is. De verwerende partijen betwisten bovendien dat alle sanctieprocedures op 1 mei 2011 afgelopen moesten zijn. Zo zou de verzoekende partij er ten onrechte van uitgaan dat de Kansspelcommissie moest optreden vanaf de eerste dag dat de exploitatieplicht werd miskend en er geen rekening mee houden dat de termijnen in het kader van de sanctieprocedure termijnen van orde zijn. Ten slotte merken de verwerende partijen op dat de kansspelwet geen verbod oplegt om de aandelen van een vennootschap over te dragen, maar dat de mogelijkheid van die overdracht integendeel impliciet wordt bevestigd in artikel 37, punt 3, van de kansspelwet.

24. In haar memorie van wederantwoord benadrukt de verzoekende partij dat reeds voor 1 januari 2011 een exploitatieplicht bestond, aangezien de kansspelinrichtingen ingevolge artikel 36, punt 3, van de kansspelwet verplicht waren jaarlijks de solvabiliteitsratio's neer te leggen, dat de verwerende partijen ten onrechte van oordeel zijn dat de Kansspelcommissie een ruime discretionaire bevoegdheid heeft, dat de Kansspelcommissie niet rechtsgeldig heeft gehandeld, aangezien zij pas op 7 juli 2010 een waarschuwing heeft gegeven en zij zes maanden heeft gewacht om een sanctieprocedure te starten en dat aldus de Kansspelcommissie kennelijk onredelijk en in strijd met artikel 37, punt 5, van de kansspelwet heeft gehandeld door een jarenlang slapende vergunning te laten voortbestaan. De verzoekende partij wijst er ten slotte op dat in de nieuwe wet voor de sanctieprocedure erg korte termijnen worden opgelegd.

25. De tussenkomende partij meent dat het belang bij het middel ontbreekt aangezien vanaf 1 januari 2011 en in afwachting van het in artikel 6, tweede lid, van de kansspelwet bedoelde uitvoeringsbesluit, geen gebruik meer kan worden gemaakt van de wachtlijst. Voorts stelt zij dat uit de wettelijke exploitatieverplichting niet kan worden afgeleid dat de Kansspelcommissie in alle omstandigheden een sanctieprocedure moet starten en dat dergelijke procedure

altijd tot de intrekking van de vergunning moet leiden. De Kansspelcommissie zou immers steeds rekening moeten houden met de concrete en specifieke omstandigheden van de zaak. De tussenkomende partij benadrukt dat een voorstel tot partiële splitsing van de NV S.I.K.B. reeds werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 31 maart 2011 en dat zij de Kansspelcommissie voorafgaandelijk aan de aandelenoverdracht heeft geïnformeerd. Zij besluit dat de Kansspelcommissie niet verplicht is tot een blinde toepassing van artikel 37 van de kansspelwet en dat de Raad van State zich niet in de plaats van de commissie kan stellen.

26. De verzoekende partij betoogt in haar laatste memorie dat het eerste middel de oplossing van het geschil niet mogelijk maakt omdat tevens de beslissing wordt aangevochten waarbij de exploitatie van de vergunning B NL 4016 mogelijk werd. Derhalve dringt de verzoekende partij aan op de beoordeling ten gronde van het derde en het vierde middel.

27. In hun laatste memorie beklemtonen de verwerende partijen dat de Raad van State zich niet in de plaats van de overheid kan stellen en dat hij de handelwijze van de Kansspelcommissie slechts marginaal kan toetsen. Een gebeurlijke vernietiging zou bovendien voorbijgaan aan artikel 15/4 van de kansspelwet, dat bepaalt dat de sancties slechts kunnen worden genomen nadat de betrokkene de mogelijkheid geboden is zijn verweermiddelen naar voor te brengen.

Beoordeling

28. Artikel 37, punt 5, van de kansspelwet, ingevoegd door artikel 18, 2°, van de voornoemde wet van 10 januari 2010, bepaalt dat om houder van een vergunning klasse B te kunnen blijven, de aanvrager de kansspelen of de kansspelinrichting waarvoor een vergunning is verleend daadwerkelijk moet exploiteren in de zin van artikel 2, 2°, van de wet.

De invoering van de exploitatieplicht werd tijdens de parlementaire totstandkoming van de wet van 10 januari 2010 (Parl. Stukken, Kamer, 2008-2009, nr. 1992/1, p. 30-31) als volgt toegelicht :

"Omdat de oorspronkelijke versie van de wet van 1999 niet voorziet in een bepaling op grond waarvan de vergunningshouder ook tijdens de looptijd van zijn vergunning moet blijven voldoen aan de toekenningsvoorwaarden, dient de eerste zin van artikel 32 te worden aangevuld.

Bovendien wordt artikel 32 van de kansspelwet aangevuld met een zeer belangrijk punt 5 waarmee de kansspelcommissie tracht tegemoet te komen aan het probleem van 'slapende' vennootschappen.

Het 'daadwerkelijk' exploiteren van de kansspelinrichting zal als bijkomende voorwaarde worden opgenomen voor het behoud van de vergunning.

Conform artikel 29 van de kansspelwet worden ten hoogste 9 kansspelinrichtingen klasse I toegestaan. Voor de kansspelinrichtingen klasse II ligt dit aantal overeenkomstig artikel 34 op 180 speelautomatenhallen. Deze reglementering heeft echter tegelijk een negatief effect. Sinds enige tijd zijn deze plaatsen verzadigd en kunnen geen nieuwe kansspelinrichtingen worden vergund. Wanneer de vergunninghouder zijn deuren om deze of gene reden sluit, zal hij thans verkiezen zijn bijdragen te blijven betalen en zo zijn vergunning te behouden boven het inleveren van de vergunning en zo dreigen terecht te komen op een wachtlijst voor de aanvraag van een nieuwe vergunning. De huidige wet laat immers toe dat men zijn kansspelinrichting in stand houdt zonder dat effectieve en daadwerkelijke exploitatie vereist is. Hoewel dit probleem zich vooral manifesteert in de kansspelinrichtingen klasse II, is het opportuun om deze bijkomende voorwaarde in te voeren voor alle kansspelinrichtingen waarbij een quota is voorzien. Hierdoor blijft het voeren van een coherent beleid verzekerd.

De toevoeging van het woord 'daadwerkelijk' zal de effectieve uitbating van de kansspelinrichting impliceren waardoor de slapende inrichtingen plaats kunnen ruimen voor nieuwe vergunninghouders die momenteel op een wachtlijst staan.

Om de omzeiling van de wet te verhinderen, door bijvoorbeeld slechts één toestel uit te baten, zal de kansspelcommissie discretionair oordelen over de al dan niet 'daadwerkelijke' uitbating. Hierbij kunnen de economische verwachtingen een objectief criterium vormen. Bij het uitvoeren van verbouwings- of herstellingswerken zal eveneens rekening worden gehouden met de algemene redelijke termijn".

29. De inwerkingtreding van de gewijzigde bepalingen van de kansspelwet werd uitgesteld tot 1 januari 2011 (artikel 61 van de wet van 10 januari 2010), onder voorbehoud van de aan de Koning opgedragen

bevoegdheid om voor elke bepaling van de wet te voorzien in een vroegere datum van inwerkingtreding. Uit de ontstaansgeschiedenis van het voormelde artikel 61 blijkt de bedoeling van de wetgever om alle betrokkenen, waaronder de Kansspelcommissie, de nodige tijd te geven om de uitvoering van de wet voor te bereiden (Parl. Stukken, Kamer, 2008-2009, nr. 1992/3, p. 21-22). De wet van 10 januari 2010 voorziet niet in bijkomende overgangsbepalingen voor de in artikel 37, punt 5, van de kansspelwet opgelegde verplichting om de kansspelinrichting waarvoor een vergunning is verleend, daadwerkelijk te exploiteren. Die verplichting was bijgevolg vanaf 1 januari 2011 onmiddellijk van toepassing, zonder dat een respijttermijn in acht moest worden genomen teneinde de betrokken vergunninghouders alsnog de mogelijkheid te geven om binnen een redelijke termijn een daadwerkelijke exploitatie aan te vatten.

De discretionaire bevoegdheid waarvan sprake tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 januari 2010, heeft specifiek betrekking op de beoordeling van de exploitatieplicht in bepaalde concrete gevallen, bijvoorbeeld wanneer de exploitatie bij verbouwingen of herstellingswerken tijdelijk wordt onderbroken. Zij laat de Kansspelcommissie daarentegen niet toe de dwingende exploitatieplicht vanaf 1 januari 2011 naar eigen inzicht en op algemene wijze uit te stellen. Evenmin oefent de Kansspelcommissie de haar opgedragen controlebevoegdheid correct uit wanneer zij, buiten de door de wetgever bedoelde gevallen van tijdelijke onderbreking van de exploitatie, inactieve vergunningen zonder wettige reden laat voortbestaan.

30. Uit de gegevens van onderhavige zaak blijkt dat de tussenkomende partij de exploitatie van de speelhal Punch te Knokke-Heist heeft stopgezet en dat zij zelfs geen gebruik heeft gemaakt van de door de Kansspelcommissie onwettig toegekende overgangsperiode van zes maanden om de exploitatie ervan te hervatten. In haar brief van 7 juli 2011 aan de tussenkomende partij stelt de Kansspelcommissie vast dat de speelautomatenhal Punch te Knokke-Heist reeds geruime tijd niet meer in uitbating is. Het voorstel om de vennootschap NV S.I.K.B. op te splitsen, de verkoop van de aandelen van de

vennootschap en het plan om de speelhal naar Ronse te verhuizen, kunnen de niet-naleving van de exploitatieverplichting niet verantwoorden. Die initiatieven stonden de uitbating van de speelhal te Knokke-Heist immers niet in de weg. De Kansspelcommissie had dan ook, toen zij vaststelde dat de tussenkomende partij haar vergunning na de stopzetting van haar activiteiten te Knokke-Heist niet spontaan inleverde, onmiddellijk een sanctieprocedure op gang moeten brengen.

31. Overeenkomstig artikel 15/2 van de kansspelwet beschikt de Kansspelcommissie ook over andere sanctiemogelijkheden : het geven van waarschuwingen, het schorsen van de vergunning voor een bepaalde tijd of het opleggen van een voorlopig of definitief verbod tot exploitatie van één of meer kansspelen. Geen van deze sancties vormt echter een passend alternatief om op te treden tegen de houder van een inactieve vergunning. De schorsing van de vergunning impliceert immers dat de gewilde inactiviteit van de exploitant door de Kansspelcommissie tijdens de duur van de schorsing wordt gedoogd. Ook de waarschuwing is niet adequaat aangezien zij niet onmiddellijk kan bewerkstelligen wat de wetgever voor ogen had, namelijk dat een inactieve vergunning aan een andere exploitant wordt toegekend. In het kader van zijn wetttigheidstoezicht vermag de Raad van State vast te stellen dat de bevoegdheid van het bestuur gebonden is, zoals te dezen door het opleggen van de enig mogelijke sanctie die strookt met de doelstelling van de wetgever.

Het eerste middel is gegrond.

32. In het derde middel voert de verzoekende partij de schending aan van het cumulatieverbod opgelegd door artikel 27 van de kansspelwet. In het vierde middel stelt de verzoekende partij dat er sprake is van machtsafwending. Die middelen kunnen niet tot een ruimere vernietiging leiden, zodat de oplossing van het geschil wordt bereikt door het gegrond bevinden van het eerste middel.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de Kansspelcommissie, aan de NV B&M meegedeeld bij brief van 24 november 2011, om geen sanctieprocedure op te starten tegen de NV S.I.K.B. met betrekking tot het behoud van de vergunning B NL 4016 voor de exploitatie van de kansspelinrichting "Punch", gelegen aan de Zeedijk-Albertstrand 509 te Knokke-Heist.

2. De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

3. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als de vernietigde beslissing.

4. De eerste verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien maart tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Elisabeth Impens	**Luc Hellin**